

יובל האוניברסיטה העברית

איור המבנים של האוניברסיטה
העברית מייצג את התפתחות
המוסד בשנות פעילותו.

הצורך לייצג בשטח המוגבל של בול דואר חמישים שנות פעילות של מוסד ציבורי דוגמת האוניברסיטה העברית בירושלים מהווה אתגר לא פשוט. המעצב נדרש לבחור אם להתמקד באירוע אחד משמעותי מעברו של המוסד, או להציג את מצבו המעודכן של המוסד בשנת היובל. במקרה של האוניברסיטה העברית מצבה בשנת היובל מתאר גם את מסלול התפתחותה לאורך השנים.

האוניברסיטה העברית

האוניברסיטה העברית הוקמה בשנת 1925 על הר הצופים בירושלים, ופעלה שם עד שנת 1948. בתום מלחמת העצמאות נותרו המבנים של האוניברסיטה כמובלעת המוקפת בשטחי אויב, ולא ניתן היה עוד לקיים לימודים סדירים במקום.

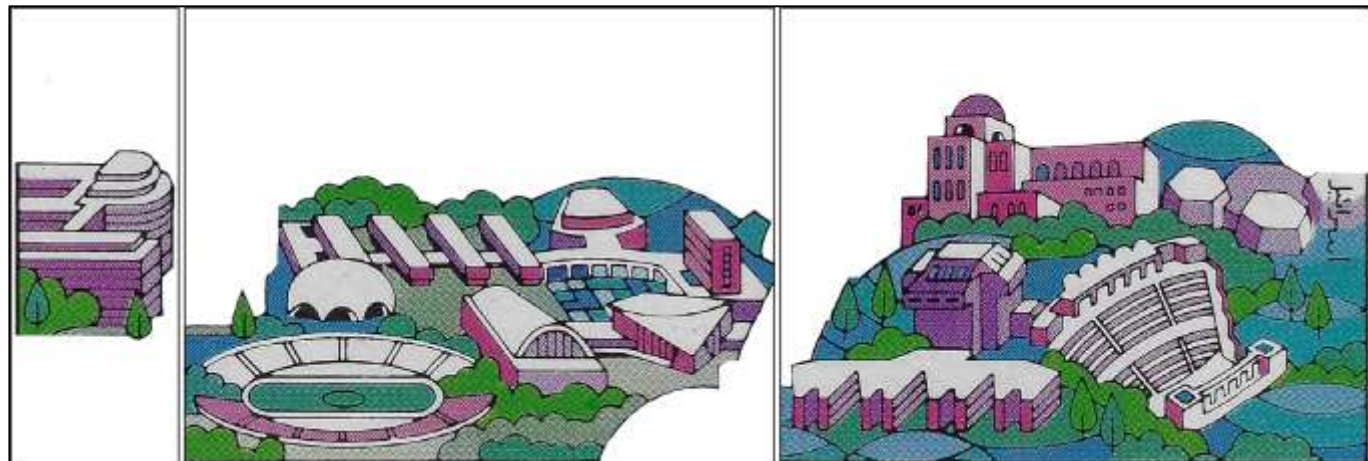
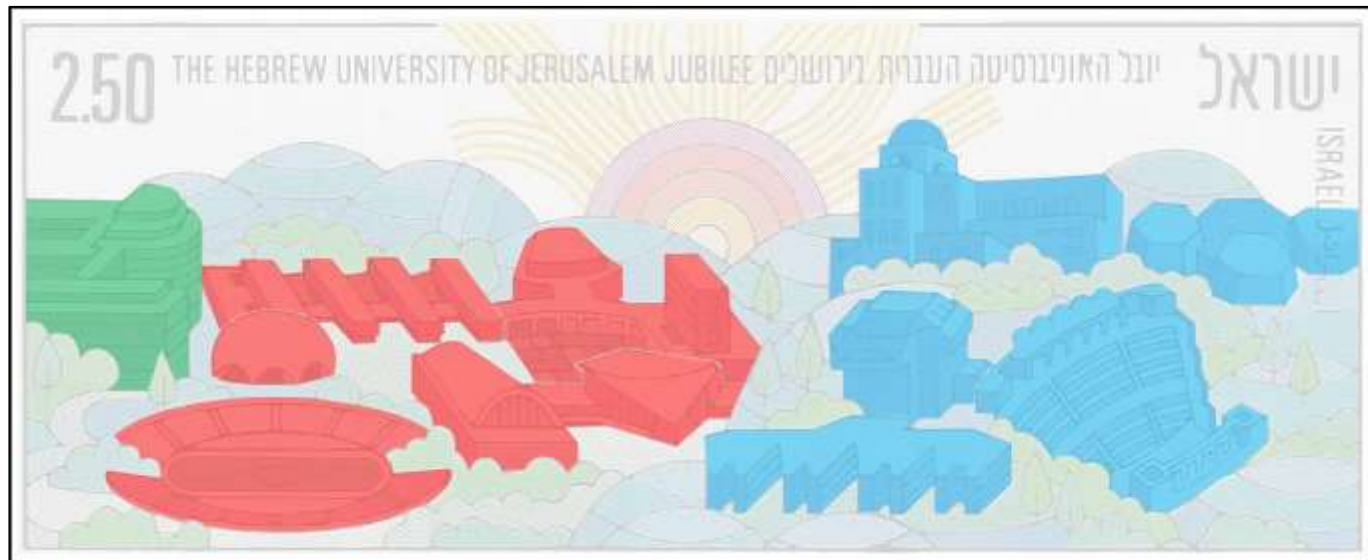
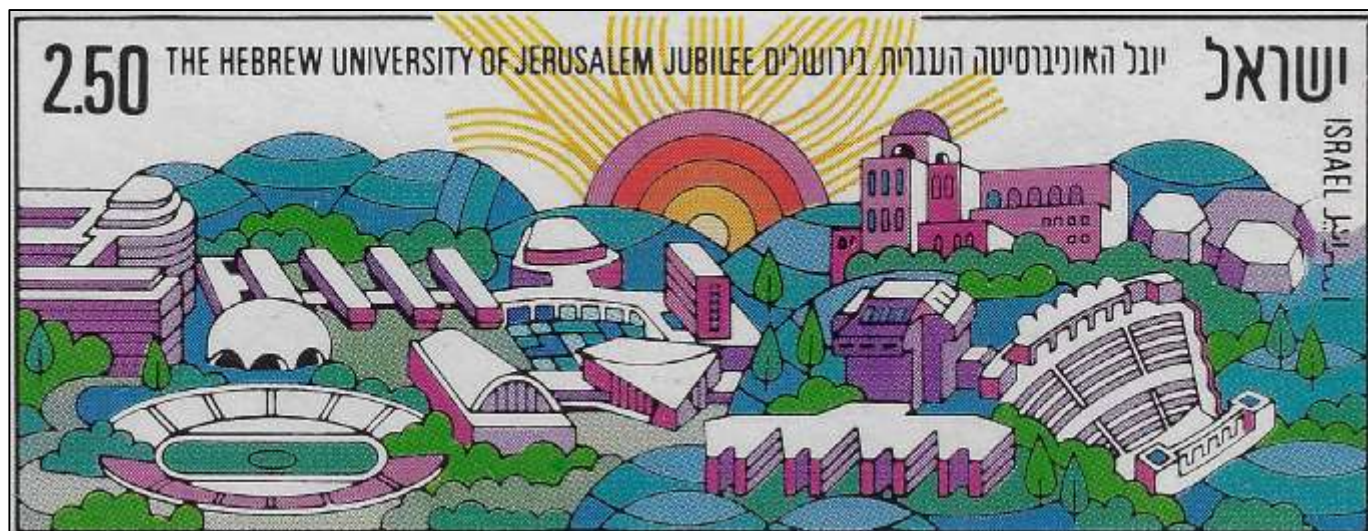
לאחר מספר שנים בהם פעלה האוניברסיטה ממספר מבנים שונים ברחבי ירושלים, החלה בשנת 1953 הקמת הקמפוס החדש של האוניברסיטה בגבעת רם. בהדרגה הועברו למתחם זה מרבית הפקולטות של האוניברסיטה, למעט הפקולטה לרפואה שפעלה החל משנת 1964 בצמוד לבית החולים הדסה עין כרם.

בעקבות איחוד ירושלים במלחמת ששת הימים, וחידוש הקשר אל הקמפוס ההיסטורי שעל הר הצופים, הוקמו מבנים רבים על ההר והאוניברסיטה חילקה את פעילותה בירושלים בין שלושת הקמפוסים (הפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית פועל בקמפוס נפרד שנבנה ברחובות).

בשנת 1975, לציון מלאת 50 שנה לאוניברסיטה העברית, הוחלט להנפיק בול שישקף את ההיסטוריה העשירה של המוסד בירושלים.

המבנים המשולבים בבול

המעצב בחר לשלב בבול שורה של מבנים המייצגים את שלושת הקמפוסים של האוניברסיטה בירושלים.

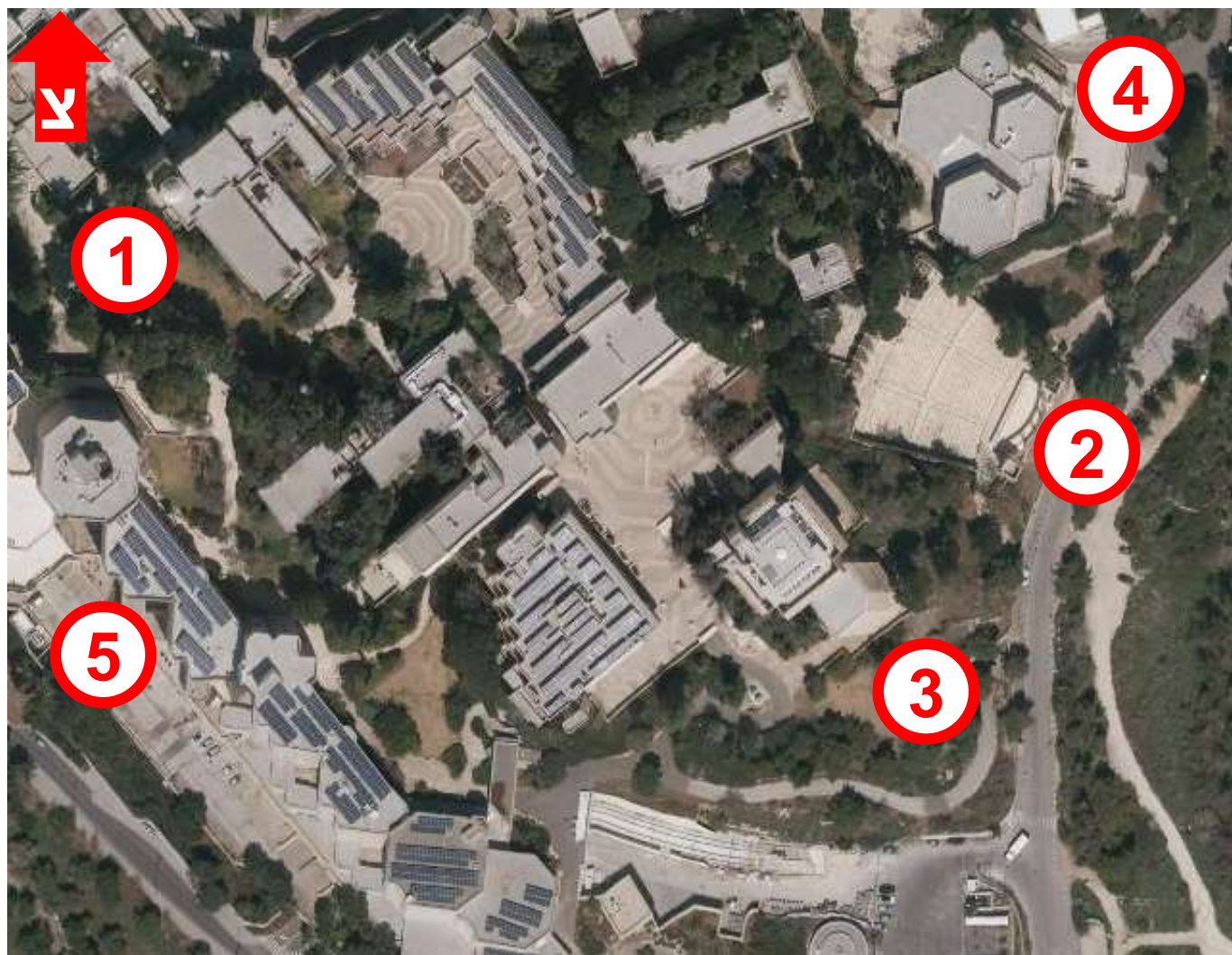
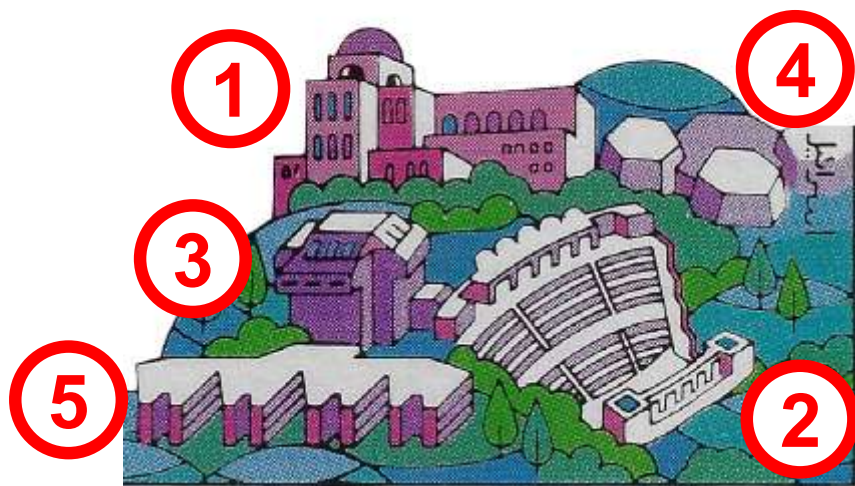
עין כרם

גבעת רם

הר הצופים

קמפוס הר הצופים

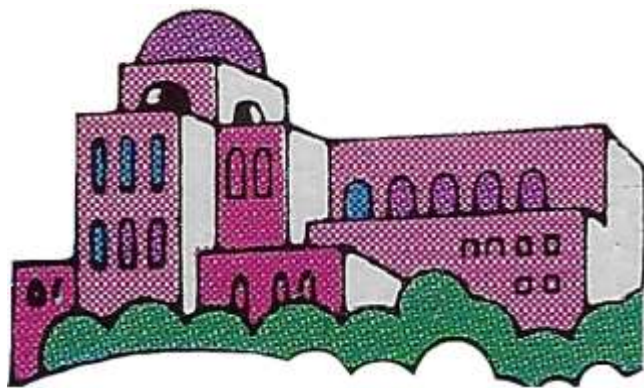
1. בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי. 2. תיאטרון המעלות. 3. מרכז טרומן לשלום. 4. חדרי הרצאות - מדעי הטבע. 5. מבני הפקולטות.

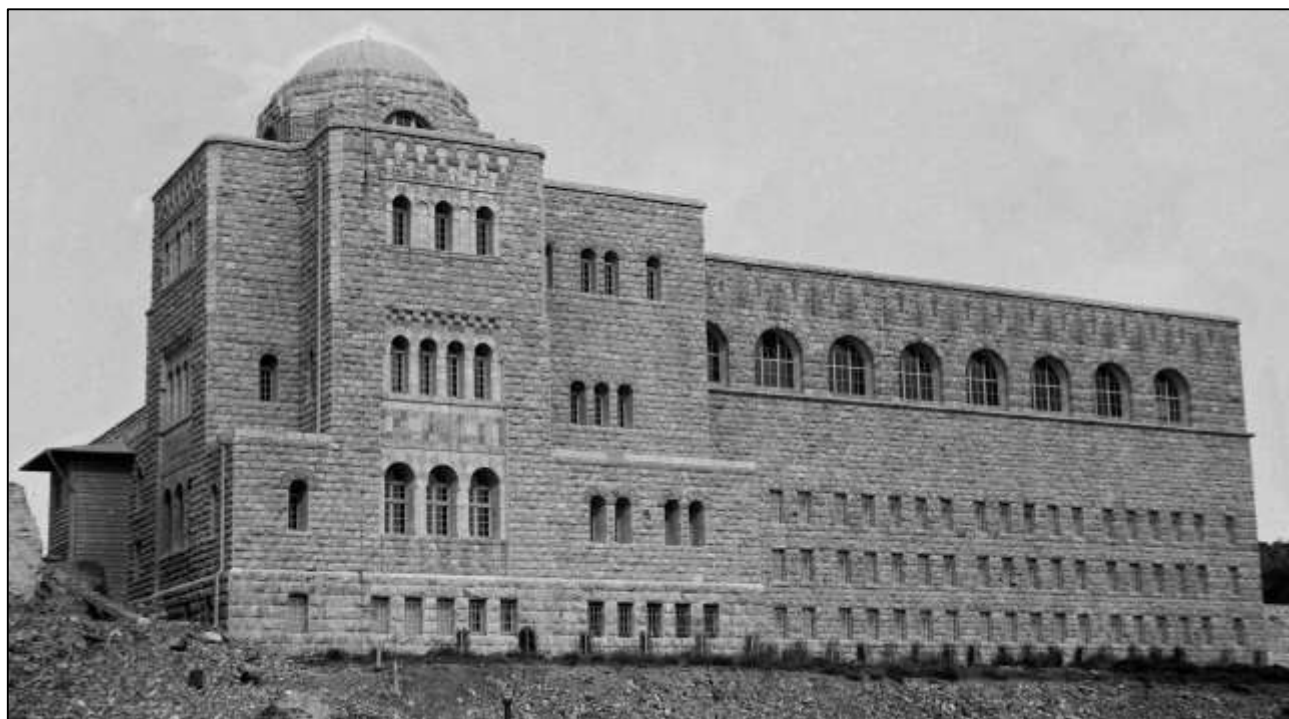
קמפוס הר הצופים

בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי

המבנה הוקם בשנת 1930 ונועד לאכסן את אוסף הספרים של בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי. המבנה הפך לסמל של האוניברסיטה העברית.

הקמת המבנה מומנה מכספי קרן העזבון של דוד וולפסון, והוא נקרא בשם "בית דוד וולפסון". המבנה שוקם לאחר מלחמת ששת הימים.

מקור: ויקיפדיה

תמונה של מבנה בית הספרים הלאומי בשנת 1938

קמפוס הר הצופים

בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי

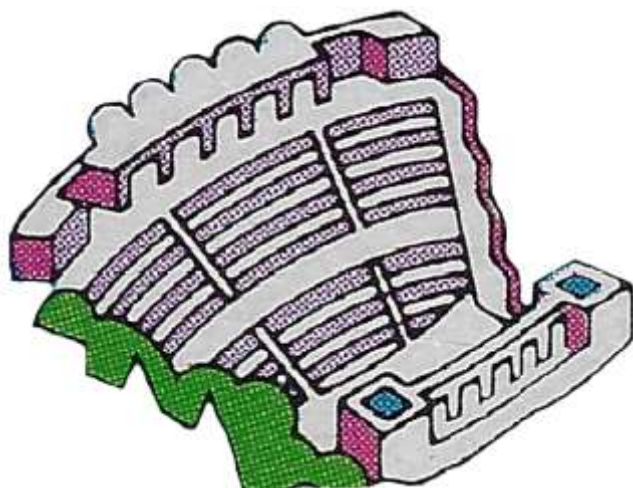
מבנה בית הספרים הלאומי שולב בבול שהונפק על ידי דואר ישראל ב-9.5.1950, לציון מלאת 25 שנה לאוניברסיטה העברית.

קמפוס הר הצופים

תיאטרון המעלות

בשנת 1925 הוכשר באופן
זמני תיאטרון עם במה מעץ
שנועד לאירוח טקס
הפתיחה של האוניברסיטה
העברית.

התיאטרון הוכשר על צלע הגבעה בצידו המזרחי של
מתחם האוניברסיטה, כשהוא פונה לכיוון מזרח לעבר
מדבר יהודה.

מקור: ויקיפדיה

טקס חנוכת האוניברסיטה העברית בשנת 1925

קמפוס הר הצופים

תיאטרון המעלות

במחצית שנות השלושים נבנה במקום התיאטרון הזמני מבנה קבע שנקרא בשם "תיאטרון המעלות". בגב הבמה הוקמו חמישה שערים מהם נשקף הנוף המדברי. התיאטרון שוקם לאחר מלחמת ששת הימים בתרומת משפחת רוטברג, ונקרא בשם "תיאטרון רוטברג".

מקור: ויקיפדיה

טקס לציון מלאת עשור לאוניברסיטה העברית בשנת 1935

קמפוס הר הצופים

תיאטרון המעלות

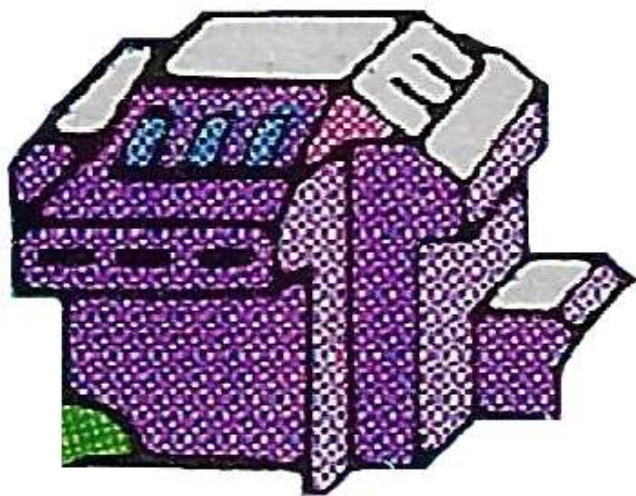
מבנה תיאטרון המעלות שולב בבול שהונפק על ידי
דואר ישראל ב-16.12.2025, לציון מלאת 100 שנה
לאוניברסיטה העברית.

קמפוס הר הצופים

מרכז טרומן לשלום

בשנת 1970 נחנך בסמוך לתיאטרון המעלות מבנה שנועד לשמש את מכון טרומן לשלום. זה היה אחד המבנים הראשונים שהוקמו בקמפוס המתחדש על הר הצופים.

המכון למחקר ע"ש הרי"ס. טרומן למען קידום השלום נוסד בשנת 1966, ולאחר איסוף תרומות בסך כ-4 מיליון דולר הוקם עבורו מבנה בקמפוס הר הצופים של האוניברסיטה העברית.

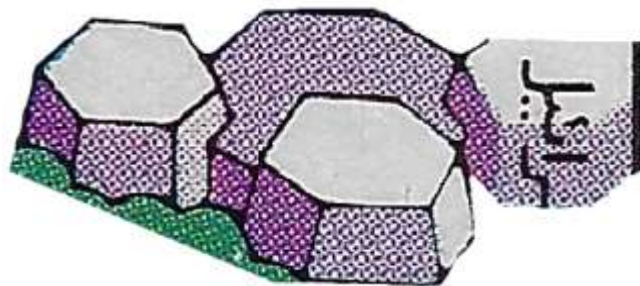
מקור: ויקיפדיה

מבנה מכון טרומן לשלום בתמונה משנת 1970

קמפוס הר הצופים

חדרי הרצאות - מדעי הטבע

בשנת 1967 שופץ מבנה ישן על הר הצופים במטרה לשמש את הפקולטה למדעי הטבע. לצידו נבנה מתחם של ארבעה חדרי הרצאות.

האולמות, שהוקמו בצורת משושה, היו בגדלים שונים, בין 150 איש ועד 350 איש. זמן קצר לאחר מכן הוחלט לרכז את לימוד מדעי הטבע בקמפוס גבעת רם, אולם השם "מדעי הטבע" דבק באולמות הקיימים.

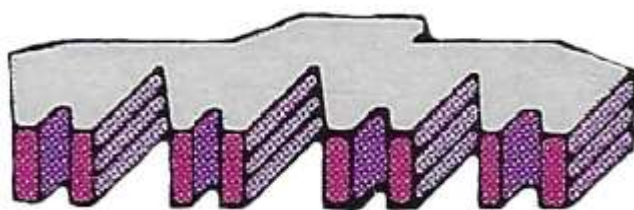
מקור: משרד צפור אדריכלים, צילום: רן ארדה

חדרי ההרצאות של מדעי הטבע בתמונה משנות ה-70

קמפוס הר הצופים

מבני הפקולטות

בצידו הדרום מערבי של מתחם קמפוס הר הצופים הוקמה שורה של מבנים זהים.

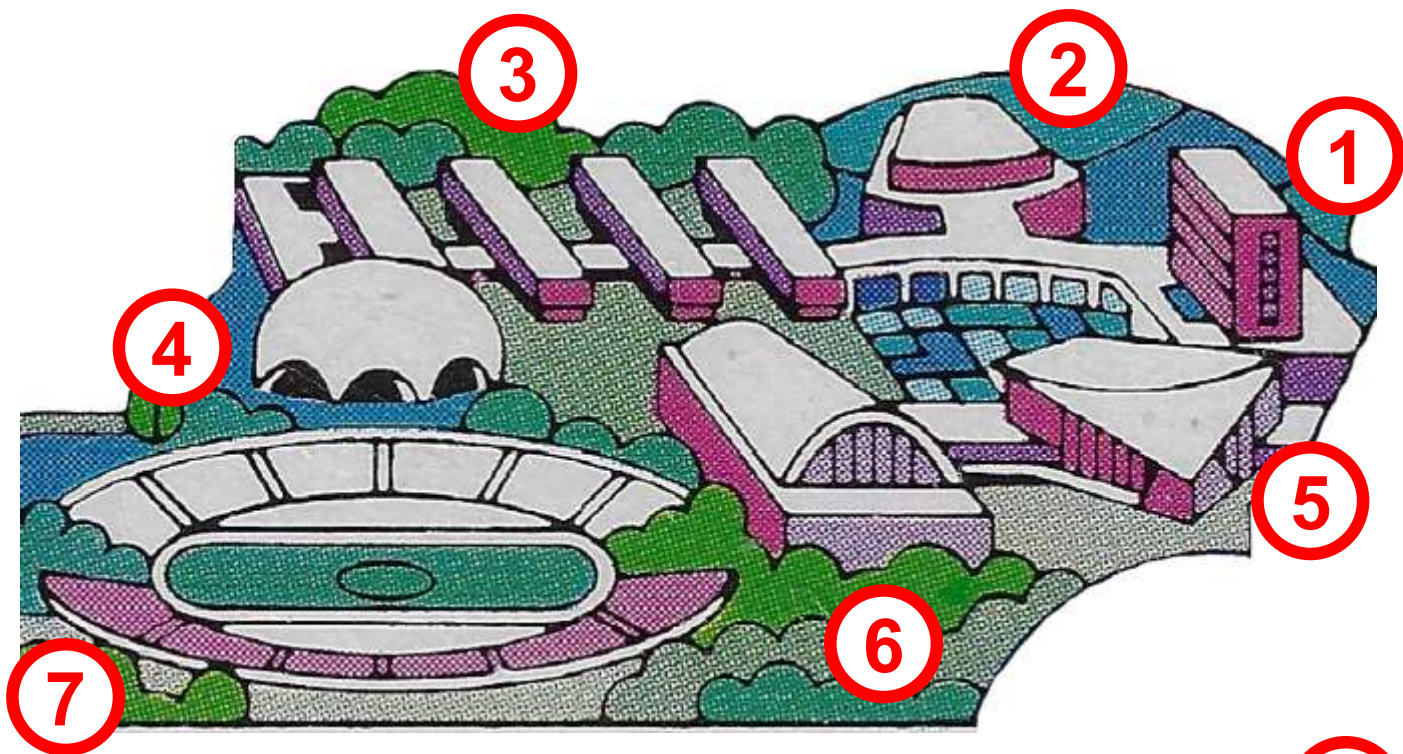

מבנים אלו, המשמשים את הפקולטה לחינוך, יוצרים חומה התוחמת את הקמפוס שבראש הר הצופים.

קמפוס גבעת רם

1. המנהלה - בניין שרמן. 2. אודיטוריום וויץ. 3. מבני הפקולטות. 4. בית הכנסת האוניברסיטאי. 5. אולם הספורט. 6. בריכת השחייה המקורה. 7. האיצטדיון.

קמפוס גבעת רם

המנהלה - בניין שרמן

בכניסה הצפונית לקמפוס
גבעת רם מתנוסס מבנה בן
חמש קומות המכיל את
משרדי המנהלה של
האוניברסיטה העברית.

בחזית המבנה יש מסדרון מקורה הקושר
אותו למבנים שהוקמו לצידו.

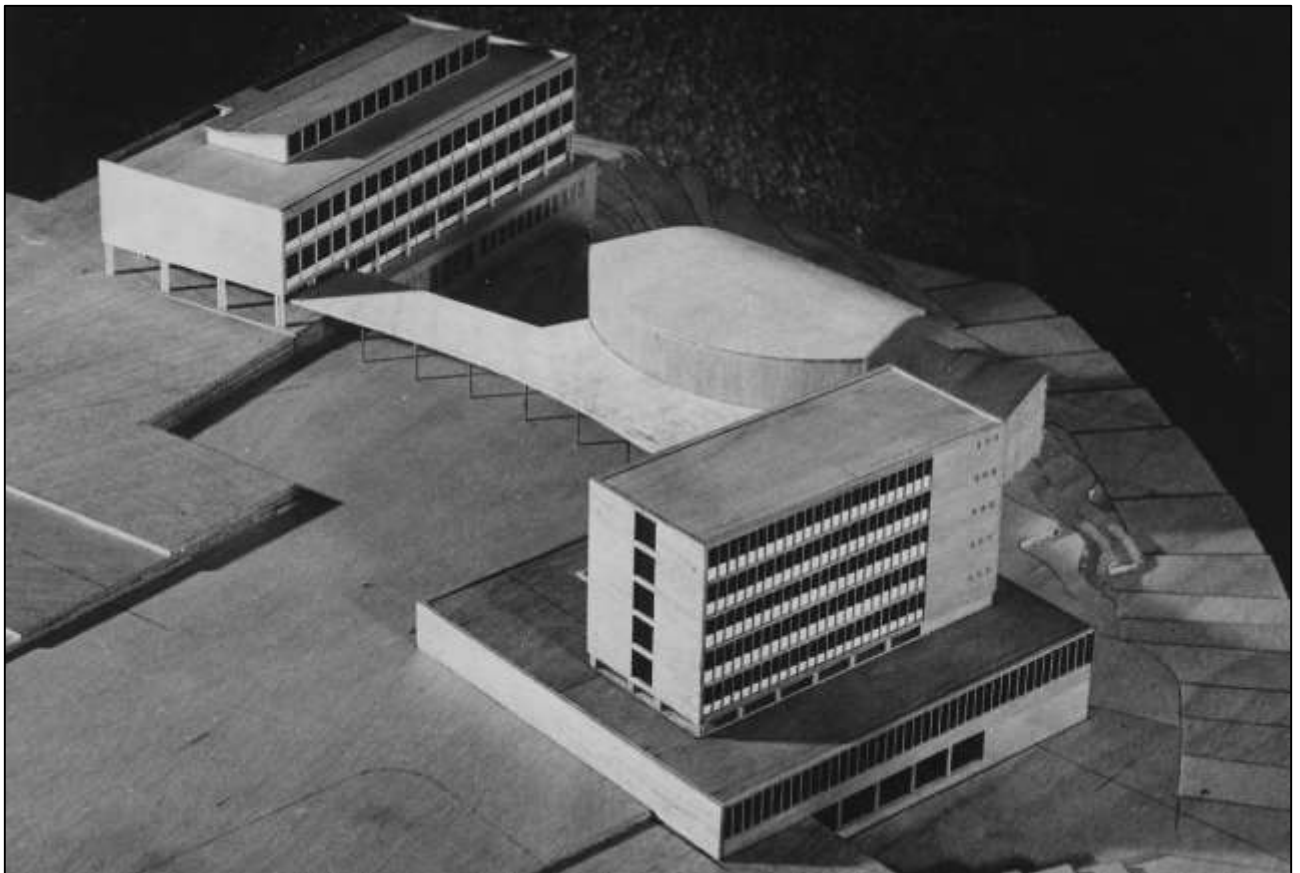
מקור: ויקיפדיה

בניין שרמן בתמונה משנת 1969

קמפוס גבעת רם

אודיטוריום וויץ

לצד מבנה המנהלה הוקם אודיטוריום גדול בקיבולת של כ-550 מושבים. בחזית האודיטוריום בנוי המעבר המקורה הקושר אותו על מבנה המנהלה ועם מבני הפקולטות שלצידו.

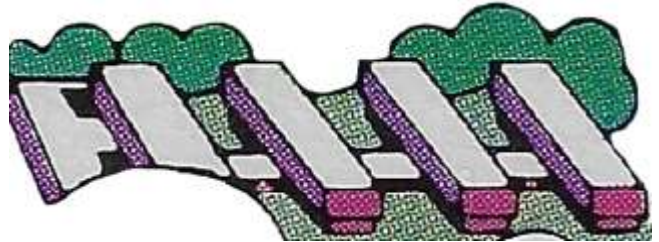
מקור: ארכיון אדריכלות ישראל

מודל של אודיטוריום וויץ שבין בניין המנהלה ובניין הפקולטות

קמפוס גבעת רם

מבני הפקולטות

בצידה המערבי של רחבת הכניסה הוקמה שורה של מבנים בעלי תכנון דומה שנועדו לשמש כחדרי לימוד.

כחלק מתוכנית האב שגובשה בשנת 1953 הוקמו המבנים כך שמסדרון מקורה קושר ביניהם ומאפשר לעבור ממבנה למבנה מבלי להיחשף למזג האוויר.

מקור: ויקיפדיה

מבני הפקולטות בתמונה משנת 1964

קמפוס גבעת רם

מבני הפקולטות

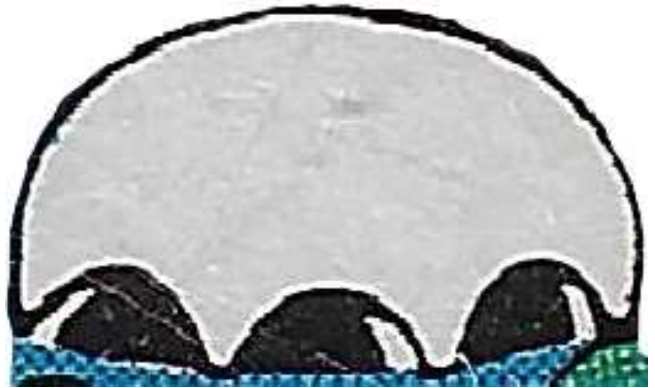
רחבת הכניסה ומבני הפקולטות שולבו בגלוייה מקושטת שהונפקה על ידי דואר ישראל כחלק מסדרה בת שש גלויות שהציגה את הישגי המדינה. הגלוייה הונפקה ביום ה-15.1.1964.

קמפוס גבעת רם

בית הכנסת האוניברסיטאי

בחלקו הדרומי של קמפוס
גבעת רם נחנך בשנת 1957
מבנה בית הכנסת על שם
הרב ד"ר ישראל גולדשטין.

בית הכנסת האוניברסיטאי עוצב במתכונת "יחודית
דמוית כיפה. קומת הקרקע מוקפת קשתות והקומה
השנייה, קומת התפילה, אטומה כלפי חוץ.

מקור: ויקיפדיה

מבנה בית הכנסת בתמונה משנת 1964

קמפוס גבעת רם

בית הכנסת האוניברסיטאי

המבנה נחשב לאחת מיצירות האדריכלות המובילות בישראל, ודמותו שולבה בבול שהונפק ב-4.3.1975.

קמפוס גבעת רם

אולם הספורט

אולם הספורט של קמפוס
גבעת רם הוקם בשנת
1966 בצידו המזרחי של
המתחם.

המבנה הוקם כיציקה של בטון, ששולבו בו לוחות
זכוכית גדולים לכיסוי הפתחים. הייתה זו תקופת השיא
בשימוש בבטון בישראל, והאדריכל מסטצ'קין בחר
לעשות שימוש בטכניקה זו.

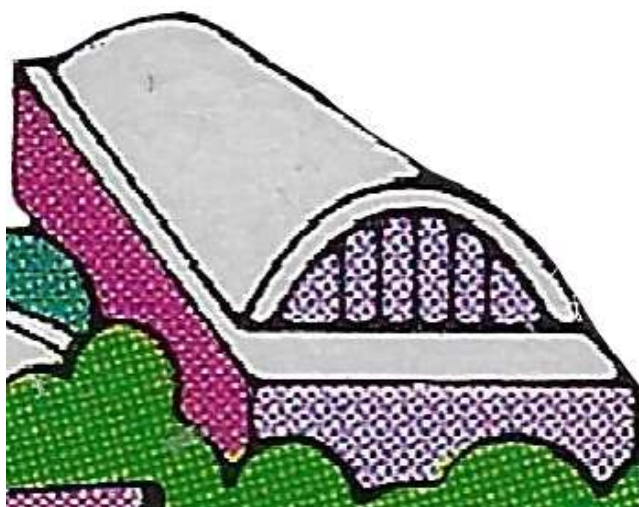
מקור: ארכיון אדריכלות ישראל

מבנה אולם הספורט בתמונה משנות השישים

קמפוס גבעת רם

בריכת השחייה המקורה

ליד אולם הספורט של
קמפוס גבעת רם נבנתה
בשנת 1968 בריכת שחייה
מקורה.

גם מבנה זה הוקם כיציקה של בטון, ככל הנראה
בהשראה מבנה של כנסייה שתוכנן בברזיל.

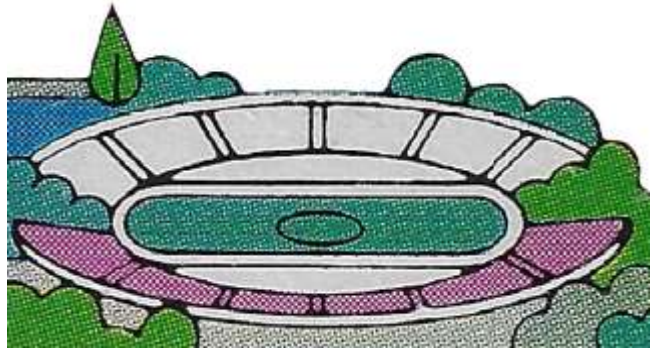
מקור: ארכיון אדריכלות ישראל

מבנה הבריכה בתמונה משנות השישים

קמפוס גבעת רם

האיצטדיון

איצטדיון הספורט הוקם במתחם גבעת רם במימון משותף של המדינה והאוניברסיטה העברית.

בניית האיצטדיון החלה בשנת 1957, במטרה לסיים את הקמתו לקראת יום העצמאות העשירי של מדינת ישראל וחגיגות העשור של שנת 1958.

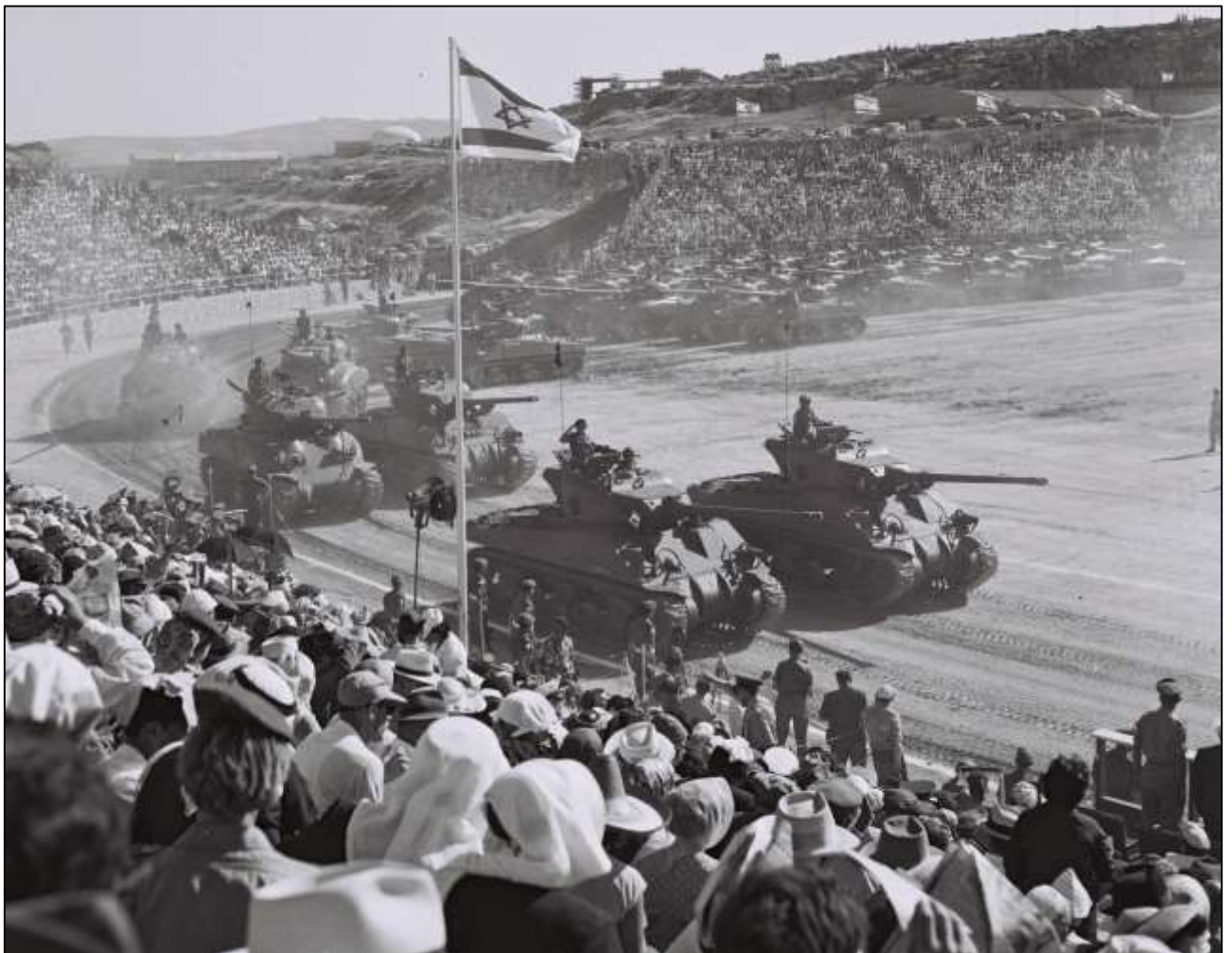
מקור: ויקיפדיה

האיצטדיון לקראת סיום בנייתו בתמונה משנת 1958

קמפוס גבעת רם

האיצטדיון

הקמת האיצטדיון הושלמה בשנת 1958, והוא נחנך ביום העצמאות של שנת העשור להקמת מדינת ישראל במצעד צבאי שהתחיל בתוך האיצטדיון והמשיך אל רחובות ירושלים. במצעד השתתפו טנקי שרמן וכלי רכב משוריינים אחרים במטרה להפגין את עוצמתה של מדינת ישראל.

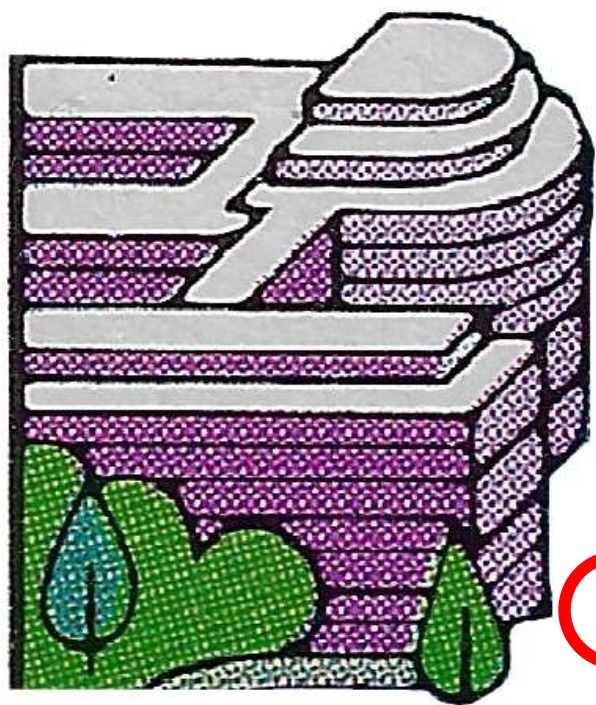
מקור: ויקיפדיה

מצעד צה"ל שנערך בירושלים בשנת העשור

קמפוס עין כרם

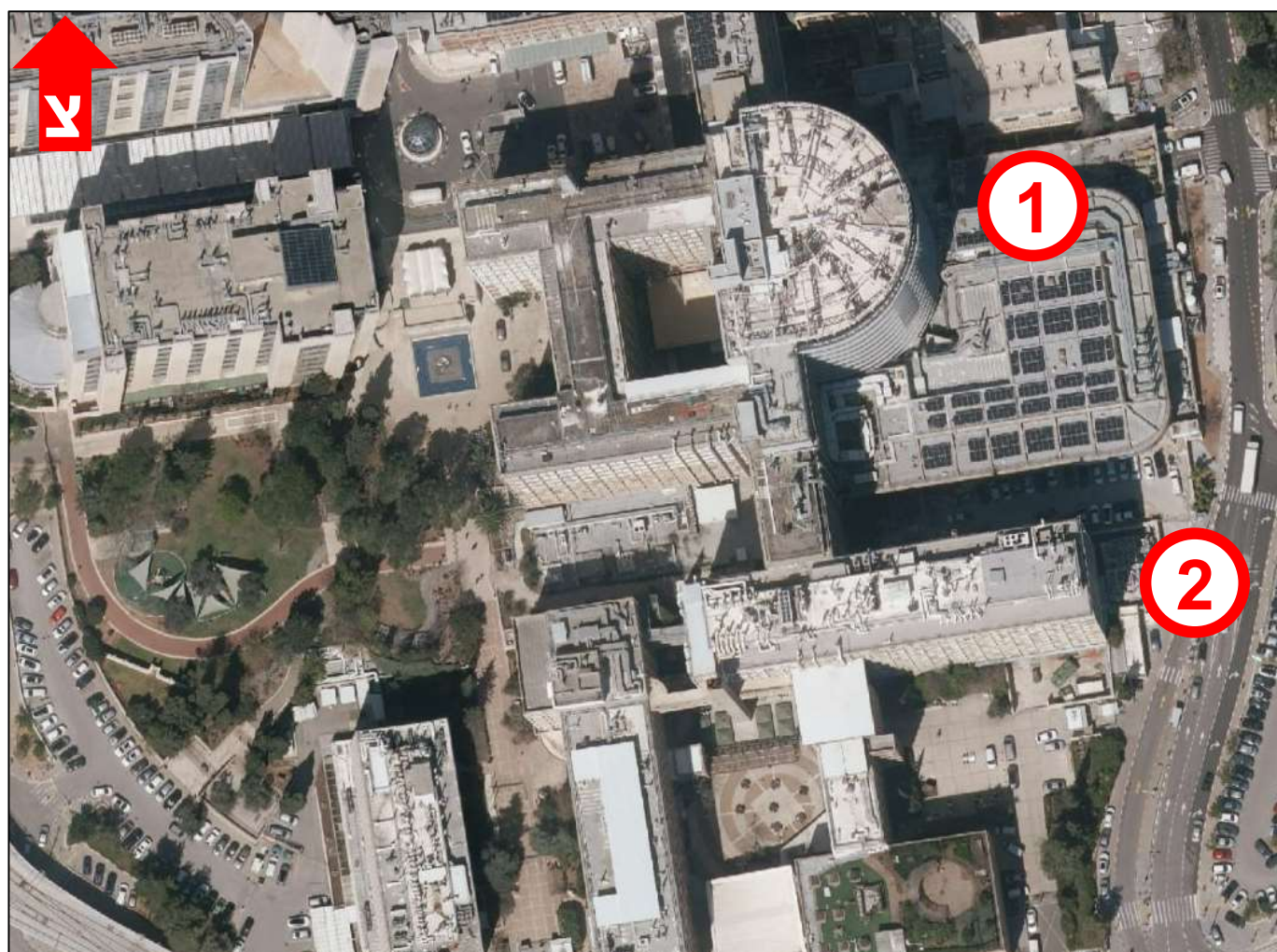
1. בית החולים הדסה עין כרם.

2. בית הספר לרפואה.

1

2

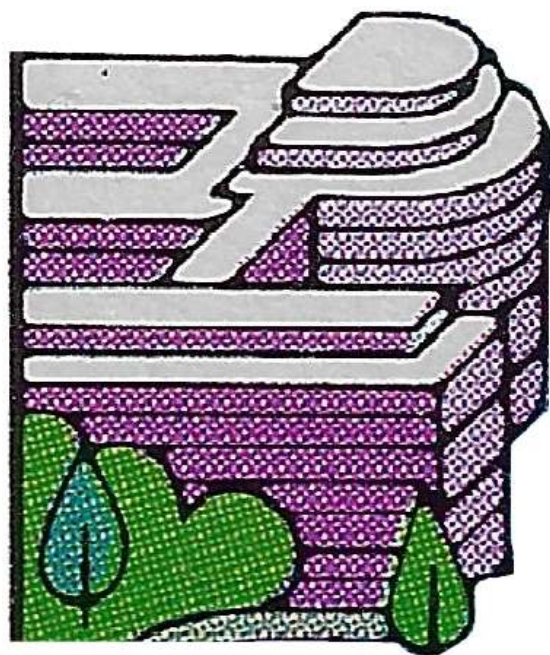
1

2

קמפוס עין כרם

בית הספר לרפואה

כתחליף לבית החולים הדסה שנותר כמובלעת על הר הצופים הוקם בית חולים חדש באזור עין כרם שבדרום ירושלים. לצד בניין האשפוז עם החזית המעוגלת הוקם בית הספר לרפואה כשלוחה של האוניברסיטה העברית.

מקור: ויקיפדיה

מבנה האשפוז ובית הספר לרפואה בתמונה משנת 1960